

गृह विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ८ एप्रिल, २०२२

अधिसूचना

महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम.

क्रमांक बीपीए१११७/प्र.क्र. २४९/राउशु-२.—ज्याअर्थी, महाराष्ट्र देशी मद्य नियम, १९७३ मध्ये आणखी सुधारणा करून खालील नियम तात्काळ अंमलात आणले जावेत आणि म्हणून, हे नियम, महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम (१९४९ चा २५ वा) चे कलम १४३ चे पोट-कलम (३) मधील परंतुकानुसार तरतूद केल्याप्रमाणे पूर्वप्रसिद्धीशिवाय तयार करण्यात यावेत, असे महाराष्ट्र शासनास वाटते.

त्याअर्थी, आता, महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमाचे कलम १४३ चे पोट-कलम (२) च्या खंड (ब), (ग) व (ह१) नुसार तरतूद केल्याप्रमाणे व प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत महाराष्ट्र शासनास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे महाराष्ट्र शासन, महाराष्ट्र देशी मद्य नियम, १९७३ मध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नियम करित आहे, ते असे :—

१. या नियमांना महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०२२ असे संबोधण्यात यावे.

२. महाराष्ट्र देशी मद्य नियम, १९७३ (यापुढे यास “प्रधान नियम” असे संबोधिले जाईल) चा नियम १५ चा उपनियम (२) नंतर पुढील उपनियम समाविष्ट करावा, तो असा :—

“(३) अनुज्ञप्ती मंजुरीस व नुतनीकरणास प्रतिबंध.— नियम १४ खाली, या नियमासोबत जोडलेल्या अधिसूची-II मध्ये नमूद असलेल्या कोणत्याही राष्ट्रीय व्यक्तिमत्त्वाची किंवा कालांतराने बदल होणाऱ्या राष्ट्रीय व्यक्तिमत्त्वाचे नाव धारण करणाऱ्या दुकानास ही अनुज्ञप्ती मंजूर अथवा नुतनीकरण करता येणार नाही आणि प्राचीन स्मारके संरक्षक कायदा, १९०४ (१९०४ चा ७) व महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके आणि पुराणवास्तुशास्त्रविषयक स्थळे आणि अवशेष अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा.१२) अंतर्गत संरक्षित स्मारके म्हणून घोषित केलेल्या गड किल्ले यांचे नाव धारण करणार नाही.”

३. प्रधान नियमातील नियम २४ मध्ये ;

(i) उपनियम (४) मधील स्पष्टीकरणामध्ये परिच्छेद (iv) मधील शब्द “अधिसूची” या शब्दाऐवजी “अधिसूची-I” हा शब्द आणि अक्षर समाविष्ट करावे.

(ii) उपनियम (४अ) नंतर पुढील उपनियम समाविष्ट करावा, जसे की :—

“(४ ब) अनुज्ञप्ती मंजुरीस व नुतनीकरणास प्रतिबंध.—उपनियम (१अ) खाली, या नियमासोबत जोडलेल्या अधिसूची-II मध्ये नमूद असलेल्या कोणत्याही राष्ट्रीय व्यक्तिमत्त्वाची किंवा कालांतराने बदल होणाऱ्या राष्ट्रीय व्यक्तिमत्त्वाचे नाव धारण करणाऱ्या दुकानास ही अनुज्ञप्ती मंजूर अथवा नुतनीकरण करता येणार नाही आणि प्राचीन स्मारके संरक्षक कायदा, १९०४ (१९०४ चा ७) व महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके आणि पुराणवास्तुशास्त्रविषयक स्थळे आणि अवशेष अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा.१२) अंतर्गत संरक्षित स्मारके म्हणून घोषित केलेल्या गड किल्ले यांचे नाव धारण करणार नाही.”

४. प्रधान नियमामध्ये, अस्तित्वात असलेली “अधिसूची” पुनर्क्रमांकित करून त्यास “अधिसूची-I” असे क्रमांकित करावे व पुनर्क्रमांकित केलेल्या “अधिसूची-I” नंतर खालील अधिसूचीचा समावेश करण्यात यावा.

“अधिसूची II

(नियम १५(३), २४(४ब) पाहावा)

राष्ट्रीय व्यक्तिमत्त्वांच्या नावांची यादी आणि गड किल्ले यांची नावे

(अ) राष्ट्रीय व्यक्तिमत्त्वांच्या नावांची यादी :-

(१) छत्रपती शिवाजी महाराज, (२) जिजाऊ माँ साहेब, (३) महाराणा प्रतापसिंह, (४) अहिल्यादेवी होळकर, (५) महात्मा ज्योतिबा फुले, (६) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर, (७) महात्मा गांधी, (८) राजर्षी शाहू महाराज, (९) सावित्रीबाई फुले, (१०) स्वामी विवेकानंद, (११) महर्षी वाल्मिकी, (१२) महात्मा बसवेश्वर, (१३) संत सेवालाल महाराज, (१४) संत संताजी जगनाडे महाराज, (१५) संत रविदास महाराज, (१६) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, (१७) संत गाडगेबाबा महाराज, (१८) राजे उमाजी नाईक, (१९) बिरसा मुंडा, (२०) लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक, (२१) नेताजी सुभाषचंद्र बोस, (२२) शहीद भगतसिंग, (२३) शहीद राजगुरु, (२४) शहीद सुखदेव, (२५) स्वातंत्र्यवीर सावरकर, (२६) क्रांतिसिंह नाना पाटील, (२७) पंडित जवाहरलाल नेहरू, (२८) वल्लभभाई पटेल, (२९) बाळशास्त्री जांभेकर, (३०) लालबहादूर शास्त्री, (३१) यशवंतराव चव्हाण, (३२) पंडित दिनदयाळ उपाध्याय, (३३) साहित्यरत्न अण्णाभाऊ साठे, (३४) केशव सिताराम ठाकरे उर्फ प्रबोधनकार ठाकरे, (३५) विनोबा भावे, (३६) स्वामी रामानंद तीर्थ, (३७) डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम, (३८) इंदिरा गांधी, (३९) बाळासाहेब ठाकरे, (४०) वसंतदादा पाटील, (४१) वसंतराव नाईक, (४२) डॉ.भाऊसाहेब उर्फ पंजाबराव देशमुख, (४३) डॉ. राजेंद्र प्रसाद, (४४) दादाभाई नौरोजी, (४५) डॉ. एस. राधाकृष्णन, (४६) डॉ. झाकीर हुसेन, (४७) फक्रुद्दीन अली अहमद, (४८) व्ही. व्ही. गिरी, (४९) राजीव गांधी, (५०) के. आर. नारायणन, (५१) अटलबिहारी वाजपेयी, (५२) डॉ. मनमोहन सिंग, (५३) प्रतिभा पाटील, (५४) प्रणव मुखर्जी, (५५) विद्यमान मा. राष्ट्रपती यांचे नाव, (५६) विद्यमान मा. पंतप्रधान यांचे नाव.

(ब) गड किल्ले यांची नावे :-

(१) दौलताबाद किल्ला, (२) असदगड किल्ला, (३) बाळापूर किल्ला, (४) नरनाळा किल्ला, (५) गाविलगड किल्ला, (६) अचलपूर किल्ला, (७) पवनी किल्ला, (८) बल्लारपूर किल्ला, (९) भंदक किल्ला, (१०) चंद्रपूर किल्ला, (११) खाटोडा किल्ला, (१२) पन्हाळा किल्ला, (१३) तिपागड किल्ला, (१४) वैरागड किल्ला, (१५) प्रतापगड किल्ला, (१६) सायन किल्ला, (१७) भिवरगड किल्ला, (१८) डोंगरतळ किल्ला, (१९) शिवनेरी किल्ला, (२०) लोहगड किल्ला, (२१) राजमाची किल्ला, (२२) विसापूर किल्ला, (२३) हिराकोट किल्ला, (२४) कुलाबा किल्ला, (२५) विरवाडी किल्ला, (२६) राजकोट किल्ला, (२७) चंद्रगड किल्ला, (२८) सुरगड किल्ला, (२९) घोसाळगड किल्ला, (३०) कडासरी किल्ला, (३१) पोलाई किल्ला, (३२) अवचितगड किल्ला, (३३) कासा किल्ला, (३४) जंजिरा किल्ला, (३५) रायगड किल्ला, (३६) तळ किल्ला, (३७) सोनगड किल्ला, (३८) सुवर्णदुर्ग किल्ला, (३९) जयगड किल्ला, (४०) सिंधुदुर्ग किल्ला, (४१) विजयदुर्ग किल्ला, (४२) औरंगजेब किल्ला, (४३) सोलापूर किल्ला, (४४) माहुली किल्ला, (४५) वसई किल्ला, (४६) अरनाळा किल्ला, (४७) पवनार किल्ला, (४८) मालेगाव किल्ला, (४९) गाळणा किल्ला, (५०) अंकाई-टंकाई किल्ला, (५१) मुल्हेर किल्ला, (५२) साल्हेर किल्ला, (५३) हतगड किल्ला, (५४) पारोळा किल्ला, (५५) नगरधन किल्ला, (५६) उमरेड किल्ला, (५७) माणिकगड, (५८) बैतुलवाडी किल्ला, (५९) तालतम किल्ला, (६०) अंतूर किल्ला, (६१) नळदुर्ग किल्ला, (६२) परांडा किल्ला, (६३) धारूर किल्ला, (६४) धर्मापूरी किल्ला, (६५) तोरणा किल्ला, (६६) राजगड किल्ला, (६७) सिंहगड किल्ला, (६८) कोयरीगड किल्ला, (६९) संग्रामदुर्ग किल्ला, (७०) विशाळगड, (७१) रांगणा, (७२) भुदरगड, (७३) नंदगिरी किल्ला, (७४) कंधार किल्ला, (७५) माहूर किल्ला, (७६) पाथरी, (७७) अमरगड, (७८) पडलेला किल्ला, (७९) वडगाव किल्ला, (८०) औसा, (८१) उदगीर, (८२) रसाळगड, (८३) पूर्णगड, (८४) बाणकोट किल्ला, (८५) यशवंतगड, (८६) गोपाळगड किल्ला, (८७) गोवा किल्ला, (८८) महिमतगड

किल्ला, (८९) मानगड किल्ला, (९०) कर्नाळा किल्ला, (९१) उंदेरी किल्ला, (९२) खांदेरी किल्ला, (९३) भरतगड किल्ला, (९४) डच वखार, (९५) शिरगांव किल्ला, (९६) शिवडी किल्ला, (९७) धारावी किल्ला, (९८) बांद्रा किल्ला, (९९) माहिम किल्ला, (१००) सेंट जॉर्ज किल्ला, (१०१) वरळी, (१०२) खर्डा किल्ला, (१०३) लळिंग किल्ला, (१०४) अंबागड, (१०५) घोडबंदर किल्ला.”

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

युवराज ब. अजेटराव,
शासनाचे उप सचिव.

HOME DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 8th April 2022

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PROHIBITION ACT.

No. BPA1117/CR-249/Exc- 2.—Whereas, the Government of Maharashtra considers that the following rules further to amend the Maharashtra Country Liquor Rules, 1973, should be brought into force at once, and therefore, the rules should be made without previous publication as provided by the proviso to sub-section (3) of section 143 of the Maharashtra Prohibition Act, 1949 (XXV of 1949);

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by clauses (b), (g) and (h1) of sub-section (2) of section 143 of the Maharashtra Prohibition Act and of all other powers enabling it in that behalf, the Government of Maharashtra hereby makes the following rules further to amend the Maharashtra Country Liquor Rules, 1973, as follows, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Country Liquor (Amendment) Rules, 2022.
2. In rule 15 of the Maharashtra Country Liquor Rules, 1973 (hereinafter referred to as “the principal Rules”), after sub-rule (2) the following sub-rule shall be added, namely :—

“(3) *Prohibition to grant or renew license.*—No license under rule 14 shall be granted or renewed in respect of any shop which shall bear a name of the national personalities or any subsequent change in the name of national personalities and shall not bear the name of any of the Forts declared by the Central Government as protected monuments under the Ancient Monuments Preservation Act, 1904 (7 of 1904) and by the State Government as protected monuments under the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), as specified in the Schedule-II appended to these rules.”

3. In rule 24 of the principal Rules,—

(i) In sub-rule (4), in the Explanation, in para (iv), for the word “Schedule” the word and letter “*Schedule-I*” shall be substituted ;

(ii) after sub-rule (4A), the following sub-rule shall be inserted, namely :—

“(4B) *Prohibition to grant or renew license.*—No license under sub-rule (1A) shall be granted or renewed in respect of any shop which shall bear a name of the national personalities or any subsequent change in the name of national personalities and shall not bear the name of any of the Forts declared by the Central Government as protected monuments under the Ancient Monuments Preservation Act, 1904 (7 of 1904) and by the State Government as protected monuments under the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), as specified in the Schedule-II appended to these rules.”

3. In the principal Rules, the existing “ Schedule ” shall be re-numbered as “*Schedule-I*” and after “Schedule I” as so re-numbered the following “Schedule” shall be added, Namely :—

“ Schedule II

[(see rule 15(3), 24(4B)]

List of National Personalities and Name of Forts.

(A) List of National Personalities

- (1) Chhatrapati Shivaji Maharaj, (2) Jijau Maa Saheb 3) Maharana Pratapsingh,

(4) Ahilyadevi Holkar (5) Mahatma Jyotiba Phule, (6) Dr. Babasaheb Ambedkar, (7) Mahatma Gandhi, (8) Rajarshi Shahu Maharaj, (9) Savitribai Phule, (10) Swami Vivekanand, (11) Maharshi Valmiki, (12) Mahatma Basaveshvara, (13) Sant Sevalal Maharaj, (14) Sant Santaji Jagnade Maharaj, (15) Sant Ravidas Maharaj, (16) Rashtrasant Tukadoji Maharaj, (17) Sant Gadgebaba Maharaj, (18) Raje Umaji Naik, (19) Birsa Munda, (20) Lokmanya Bal Gangadhar Tilak, (21) Netaji Subhashchandra Bose, (22) Shahid Bhagatsingh, (23) Shahid Rajguru, (24) Shahid Sukhdev, (25) Swatantraveer Savarkar, (26) Krantisingh Nana Patil, (27) Pandit Jawaharlal Nehru, (28) Vallabhbhai Patel, (29) Balshastri Jambhekar, (30) Lal Bahadur Shastri, (31) Yashwantrao Chavan, (32) Pandit Deen Dayal Upadhyaya, (33) Sahityaratna Annabhau Sathe, (34) Keshav Sitaram Thackeray *alias* Prabodhankar Thackeray, (35) Vinoba Bhave, (36) Swami Ramanand Teerth, (37) Dr. A.P.J. Abdul Kalam, (38) Indira Gandhi, (39) Balasaheb Thackeray, (40) Vasantdada Patil, (41) Vasantrao Naik, (42) Dr. Bhausaheb *alias* Panjabrao Deshmukh, (43) Dr. Rajendra Prasad, (44) Dadabhai Naoroji, (45) Dr. S. Radhakrishnan, (46) Dr. Zakir Husain, (47) Fakhruddin Ali Ahmed, (48) V. V. Giri, (49) Rajiv Gandhi, (50) K.R.Narayanan, (51) Atal Bihari Vajpayee, (52) Dr. Manmohan Singh, (53) Pratibha Patil, (54) Pranab Mukherjee, (55) Name of existing President, (56) Name of existing Prime Minister.

(B) Name of Forts

(1) Daulatabad Fort, (2) Asadgad Fort, (3) Balapur Fort, (4) Narnala Fort, (5) Gavilgad Fort, (6) Achalpur Fort, (7) Pavani Fort, (8) Ballarpur Fort, (9) Bhandak Fort, (10) Chandrapur Fort, (11) Khatoda Fort, (12) Panhala Fort, (13) Tipagad Fort, (14) Vairagad Fort, (15) Pratapgad Fort, (16) Sion Fort, (17) Bhivargad Fort, (18) Dongartal Fort, (19) Shivneri Fort, (20) Lohagad Fort, (21) Rajmachi Fort, (22) Visapur Fort, (23) Hirakot Fort, (24) Colaba Fort, (25) Virwadi Fort, (26) Rajkot Fort, (27) Chandragad Fort, (28) Surgad Fort, (29) Ghosalgad Fort, (30) Kadasari Fort, (31) Polai Fort, (32) Avachitgad Fort, (33) Kasa Fort, (34) Janjira Fort, (35) Raigad Fort, (36) Tal Fort, (37) Songad Fort, (38) Suvarnadurga Fort, (39) Jaigad Fort, (40) Sindhudurga Fort, (41) Vijaydurga Fort, (42) Aurangzeb Fort, (43) Solapur Fort, (44) Mahuli Fort, (45) Vasai Fort, (46) Arnala Fort, (47) Pavnar Fort, (48) Malegaon Fort, (49) Galna Fort, (50) Ankai-Tankai Fort, (51) Mulher Fort, (52) Salher Fort, (53) Hatgad Fort, (54) Parola Fort, (55) Nagardhan Fort, (56) Umred Fort, (57) Manikgad, (58) Baitulwadi Fort, (59) Taltam Fort, (60) Antur Fort, (61) Naldurga Fort, (62) Paranda Fort, (63) Dharur Fort, (64) Dharmapuri Fort, (65) Torna Fort, (66) Rajgad Fort, (67) Sinhgad Fort, (68) Koyarigad Fort, (69) Sangramdurg Fort, (70) Vishalgad, (71) Rangana, (72) Bhudargad, (73) Nandgiri Fort, (74) Kandhar Fort, (75) Mahur Fort, (76) Pathari, (77) Amargad, (78) Padalela Fort, (79) Vadgaon Fort, (80) AUSA, (81) Udgir, (82) Rasalgad, (83) Purnagad, (84) Bankot Fort, (85) Yashwantgad, (86) Gopalgad Fort, (87) Goa Fort, (88) Mahimatgad Fort, (89) Mangad Fort, (90) Karnala Fort, (91) Underi Fort, (92) Khanderi Fort, (93) Bharatgad Fort, (94) Dutch Wakhar, (95) Shirgaon Fort, (96) Sewree Fort, (97) Dharavi Fort, (98) Bandra Fort, (99) Mahim Fort, (100) St. George Fort, (101) Worli, (102) Kharda Fort, (103) Laling Fort, (104) Ambagad, (105) Ghodbandar Fort.”

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

YUVRAJ B. AJETRAO,
Deputy Secretary to Government.